

På sæljagt med det gode

Politiken tog på togt i Nationalpark Vadehavet, som på fredag fylder 10 år, for at finde spættede sæler, men så næsten lige så mange havørne

POUL HUSTED

MORTEN LANGKILDE
(FOTO)

Langsomt tøffer turbåden 'Martha' ud af Fanø Lystbådehavn, for sæljagten er gået ind. Skipper Søren Maagaard styrer 'Martha' sikkert langs havnefronten, hvor jagten straks bærer frugt. På toppen af en sandbanke ligger tre spættede sæler og slikker solskin ikke længere væk end en spytklat ud for Nordbys Langelinie.

Den ene sælhun har en unge og løfter hovedet for at kigge på den forbipassende 'Martha', men lægger sig igen til at sove, da vi er tøffet forbi, mens sælhvalpen nysgerrigt følger turbådens fortsatte sejlads ud af havnen på Fanø. På vej ud møder vi yderligere fire sæler på vej til sandbanken.

»Faktisk behøver vi slet ikke sejle ud for at se sæler. Man kan bare sætte sig ind på Fanø Krogaard oppe på Langelinie med en kop kaffe eller en øl og så se sælerne hvile sig på flakken, som er en sandbanke, der kommer mere og mere til syne ved lavvande. For tiden kan vi også se trækfugle fra Arktis som kobbersnepe og strandhjejle på sandbanken.

Marco Brodde er naturvejleder, naturmaler samt medlem af Nationalpark Vadehavets bestyrelse og deltager i dagens sejlads. Han kalder sandbanken for Søjorden og fortæller, at den er blevet større og større samt mere og mere tydelig i årenes løb.

Banken er nu så stor, at den optræder under navnet Næs Søjord på Naturstyrelsens kort. Ikke kun sæler og fugle nyder livet på Søjorden. Om sommeren tager *homo sapiens*-soldyrkere liggestole og parasoller med ud på sandbanken.

Skipperne er gamle kaptajner

Mens 'Martha' tøffer ud af havnen på Fanø, gennemgår gæsten Henrik Hesselund sikkerhedsreglerne om bord. Tur-

REJSEDEKLARATION

Foreningen Martha af Sønderho betalte for Politikens sejlur. Foreningen har ikke haft indflydelse på artiklens indhold.

HVILETID.

Sælerne kommer ind til Nordby på Fanø for at hvile sig og slikke sol inden næste fisketur i Nordsøen og har slet ikke blik for Esbjerg Havn i baggrunden.

båden har tilladelse til at medtage 12 passagerer, og der er altid to besætningsmedlemmer. Den har en redningsbåd til 16 og selvfølgelig redningsveste, men som gæsten siger med et stort grin:

»Her er så lavvandet, at I bare skal synke til bunds og så løbe i land.

Humor eller ej, så er man i gode hænder på 'Martha'. Turbåden sejles på skift af ti skipper og ti gæster, som har gennemgået alle håndte kurser, og for de flestes vedkommende har mange års erfaring som kaptajner og styrmænd i handelsflåden inden pensionen.

Gast Henrik Hesselund har sejlet over 40 år i DFDS, heraf mange som kaptajn. Dagens skipper, Søren Maagaard, har sejlet med nogle af A.P. Møllers største containerskibe som 'Gudrun Maersk' med plads til 8.500 containere og til sidst med 'Magleby Maersk' med 18.270 containere.

»Vi måtte sejle containerskibene med 12 mand. På Martha skal vi være to besætningsmedlemmer«, fortæller skipper Maagaard, som bortset fra humoren ikke minder om kaptajn Peter Nielsen spillet af Karl Stegger i Erik Ballings lystspil 'Martha' fra 1967. Filmen om det gode skib 'Martha', som var en rustbunke, blev ikke nogen publikumssucces, men har siden opnået kulturstatur hos søfolk og har nu sin egen mindestue i Svendborg.

Turbåden med det officielle navn 'M/S Martha af Sønderho' har absolut intet til fælles med filmskibet, selv om turbåden også har været igennem en turbulent tilværelse, fortæller Torben Korsgaard. Han er ikke alene en af skipperne, men også formand for Foreningen Martha af Sønderho, der ejer båden:

»Oprindeligt blev hun bygget som priksætterbåd i Sønderho i 1975. Prikkerne er afmærkningskoste, som markerer, hvor bankerne er i Vadehavet. 'Martha' kom aldrig ud at sejle som priksætterbåd, men blev solgt som lystbåd. Efter et uheld lå hun og rådne i Sønderho, indtil en forening i Ribe satte hende i stand for et millionbeløb, fordi hun er bevaringsværdig.

Undersøisk ørken

Foreningen Martha af Sønderho overtog turbåden i 2019 og har siden sejlet Vadehavet tyndt i perioden 15. marts til og med uge 42. Foreningen er partner med Nationalpark Vadehavet og tilbyder tre forskellige ture: en rundfart i Esbjerg Havn, sæltur til Langli og ture efter deltaernes eget valg eksempelvis sejlads med askespredning.

Havnerundfart og sæltur varer begge to timer og koster 200 kroner stykket. Vi kombinerer de to og sejler først en tur rundt i Esbjerg Havn, som Torben Korsgaard siger »ikke er så nem at sælge, for det lyder ikke så sexet, men de fleste er meget begejstrede efter havneturen«.

Esbjerg er ikke alene verdens største havn for afskibning af vindmøller, men i Østhavnen ligger også nogle af verdens største havmølleinstallationsskibe. De kan løfte op til 1.200 ton i deres kraner.

Allermest imponerende er de store jack-up borerigge som Maersks Resolute, der kan bore ned i ti kilometers dybde og stå på en vanddybde på 107 meter på 146 meter lange ben. Riggerne har enkeltværelser til 120 personer om bord.

Torben Korsgaard har selv været chef for en borerig og kalder dem kærligt for »trebenede malkestole«.

FAKTA

Fem nationalparker

Folketinget vedtog i 2007 lov om nationalparker i Danmark, og siden er der oprettet fem:

Nationalpark Thy: Indviet 22. august 2008.

Nationalpark Mols Bjerge: Indviet 29. august 2009.

Nationalpark Vadehavet: Indviet 16. oktober 2010.

Nationalpark Skjoldungernes Land: Indviet 21. marts 2015.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland: Indviet 29. maj 2018.

Nationalpark Vadehavet:

Areal: Danmarks største nationalpark, på 1.459 km², hvoraf 300 er landområder.

Verdensarv: Udnævnt af Unesco i 2014.

Fuglearter: Mindst 40.

Sæler: 3.000-4.000 spættede sæler og 75-100 gråsæler.

Stillehavsøsters: Invasiv. Skal plukkes i måneder med 'r' på grund af toksiner.

Guidede oplevelser: Sort sol, fugletræk, østersture, sælsafari, vadehavssejlads, strande og strandenge.

Læs mere om nationalparkerne på www.danmarksnationalparker.dk